

New-Yorgis, 16. oktoobril 1957

Lp.

härja Rajamaa,

meil on mõnda aega päevakorral meie õpiku väljaandmine, mis pakuks noorele lühivaaeteid Eesti maateadusest, ajaloo, eesti rahva eluviisidest ning oleks tühtlasi ka õpperaamatuks emakeele õppimise alal. Ihendriikides, Kanadas ja Austraalias on eestlaspere hajutatud mõõda määratud alasid. Täienduskoolide organiseerimine kõikjal osutub võimatuks. Sellist õpperaamatut omades võiksid lapsed vanemate kaasabil õppida emakeelt ja kodumaatundmist. Ka võiks see olla hääks käsiraamatuks täienduskoolides, kus sageli on õpetajateks inimesed, kel puudub pedagoogiline haridus.

Mul oli kõnelus piiskop Lauriga selle probleemi üle tä siin olles. Sain temast aru nii, et Teie olevat väljaandmisel emakeele õpiku. Kahjuks ei saanud ma täit selgust, kas see on tavaline emakeele õpik Vabariigi aegse algkoolikava piires või midagi nutumis hõlmaks ka kodumaa tundmist käsitatavaid ainetilke.

Juhul, kui Teie kavandate oma õpiku peatset kirjastamist, kas poleks võimalik seda peatada, et selle sisu kohandada eelkäsitatud nõudlustele. Meil on siin mningaifonde, mis määratud sedaliiki õpiku väljaandmiseks. Vast saaksime neid kasutada Teie õpiku suhtes. Meil peaks leiduma selliseid õpetajaid, kes võiksid kirjutada lühivaaeteid meie ajaloo, maateadusest ja eesti rahva eluviisidest. Need võiks siis pedagoogilise süsteemiga lilitada Teie õpikusse.

Viimasel Rahvuskomitee juhatuses koosolekul oli jällegi kõne all õpiku probleem. Mulle tehtinõuandeks Teile sellest kirjutada.

Teie jõudlused pole ammendamatud, et igaüks võiks begutseda siin-sõäl omaette. Kui tahame midagi suuremat lorda saada, on vaja kontsentreerida jõuvarusid. Võib olla saaksime seda kasutada Teiegi õpiku suhtes, et sellest kujundada tervele eestlaspererele vabas maailmas.

Oleks hää, kui saaksin Teilt õige pea vastuse eelkäsitatud probleemide üle. Juhul, kui Teie vastus peaks olema jaatav, hakkame siin korraldama asju selles suunas, et Teie käsikirjast kuundada ihist õpikut kodumaa tundmiseks ja emakeele õppimiseks.

uurima lugupidamisega

A. Käsne
Rahvuskomitee esimees